

Stopzetten of
hervergunnen?

Teeltadviezen

midden juni

Club- en resistente
appelrassen in Europa

12

T

I

S

O

Onzichtbare primer tegen zonnebrand

- ▶ Geen zichtbaar residu
- ▶ Superieure werking
- ▶ Gebruiksvriendelijke dosis
- ▶ 1ste behandeling begin zomer
- ▶ 2de behandeling voor de hitte
- ▶ Van natuurlijke oorsprong
- ▶ Geen wachttijd of MRL

VRAAG MEER INFO BIJ UW **DISTRIBUTEUR**

www.globachem.com

Proef onze smakelijke inhoud

De 'booming business' van biostimulanten!

4

10

Slim irrigeren bij kers

12

Een triest verhaal over wegwijnende perenbomen

Stopzetten of hervegunnen?	7	Club- en resistente appelrassen in Europa	18
Teeltadviezen pit- en steenfruit	14	Fruitig nieuws	21
Teeltadviezen kleinfruit	17		

pcfruit vzw
Fruittuinweg 1
3800 Sint-Truiden
pcfruit@pcfruit.be
www.pcfruit.be

Boerenbond
Diestsevest 40
3000 Leuven
info@boerenbond.be
www.boerenbond.be

Studiekring Guvelingen
Diestsevest 146
3800 Sint-Truiden
info@stugu.be
www.stugu.be

Pomologische Vereniging
Steenvoordestraat 101 bus 0001
9070 Heusden
rino.de.wilde@telenet.be

REDACTIE-ADRES Fruittuinweg 1, B-3800 Sint-Truiden, BTW BE0670.927.521, Tel. 011 69 71 16 (rechtstreeks), E-mail: redactie@vakbladfruit.be.
ADVERTENTIES Publi-fruit - Fruittuinweg 1, B-3800 Sint-Truiden, Tel. 011 69 71 16 (rechtstreeks), E-mail: advertentie@vakbladfruit.be, www.vakbladfruit.be.
Boerenbond - Mediaservice, Diestsevest 40, 3000 Leuven, Tel. 016 28 63 33 - Fax 016 28 63 39, E-mail: info@mediaservice.be, www.mediaservice.be
Tarieven beschikbaar op aanvraag. **ABONNEMENTEN** Abonneer je op vakblad Fruit via www.vakbladfruit.be/abonneer/ en verstuur ons jouw gegevens via het invulformulier.

Drukkerij: Van der Poorten Verantwoordelijke uitgever: Filip Debersaques, Volderrede 9, 9070 Destelbergen. De auteurs en redactie van Fruit geven naar eer en geweten correcte adviezen en informatie in hun artikels. Deze informatie heeft uiteraard geen bindend karakter en biedt geen waarborg. Derhalve kunnen het vakblad en haar medewerkers/auteurs niet aansprakelijk gesteld worden voor eventuele schade voortvloeiend uit deze adviezen, noch voor inhoud van geplaatste advertenties. Overname is toegelaten mits akkoord van de auteur en bronvermelding.

De 'booming business' van biostimulanten!

In december ging de zesde editie van het 'World Biostimulants Congress' door in Milaan (Italië). 1.300 deelnemers uit 70 landen en 600 bedrijven kwamen er samen om de stand van zaken rond biostimulanten te bespreken en ook pcfruit was van de partij! Er is duidelijk geen ontkenen meer aan: biostimulanten zijn booming business. Zowel onderzoek als marketing springen mee op de sneltrein en ook wij willen/mogen die niet missen!

Het bezoeken waard!

Meer dan 1.300 deelnemers reisden begin december af naar het mooie Milaan. En nee, niet voor een bezoekje aan de 'Duomo di Milano', maar vooral om te luisteren naar de vele innovatieve onderzoek- en marketingprojecten die tijdens het World Biostimulants Congress werden voorgesteld.

Er was voor ieder wat wils, want het congres bestond uit twee grote takken: wetenschap en marketing. Ze besteed-

den er aandacht aan circulaire en duurzame landbouw, veerkracht van de planten bij klimaatsverandering, geïnduceerde weerstand, efficiëntie van biostimulanten en hun mechanisme, precisielandbouw, microbiom en bodemgezondheid. Maar vooraleer we daar verder op ingaan, geven we eerst nog even een opfrissertje over biostimulanten.

Biostimulanten: hoe, wie of wat?

Biostimulanten zijn hydrolysaten (bv. plantaafval), extracten (bv. algenextract), zuren, (bv. humuszuren), micro-organismen (bv. *Mhycorrhiza*) en andere chemicaliën (bv. antioxidanten).

Ze hebben als doel de nutriëntenopname te verhogen door rechtsreeks in te werken op de nutriëntenopname van de plant. Onrechtstreeks verbeteren ze de beschikbaarheid van de nutriënten in de bodem. Anderzijds kunnen ze planten ook meer weerbaar maken tegen abiotische stress (bv. droogtestress) of spelen ze een rol in het verhogen van kwaliteit en opbrengst.

Prof. Danny Geelen ging zelfs nog een stapje verder en verfijnde de categorisering van biostimulanten nog dieper aan de hand van de verschillende processen in de plant, zoals groei, metabolisme en stress (Figuur 1). Het is dan ook belangrijk om het werkingsprincipe van een biostimulant te kennen om het juist toe te passen. Op dit moment zijn er veel biostimulanten op de markt waarvan die details nog niet gekend zijn.

Figuur 1 - Gedetailleerde categorisering van biostimulanten a.d.h.v. plantprocessen (aangepast van prof. Danny Geelen, UGent).

Groei	Metabolisme	Stress reactie
<ul style="list-style-type: none"> • Orgaangroei • Pauze/slappen 	<ul style="list-style-type: none"> • Primair • Secundair 	<ul style="list-style-type: none"> • Herstellen • Beschermen
<ul style="list-style-type: none"> • Celdeling • Celexpansie 	<ul style="list-style-type: none"> • Fotosynthese • Metaboliet synthese • Metaboliet katabolisme • Opslag • Transport 	<ul style="list-style-type: none"> • Afbraak proteïnen • Afbraak lipide • DNA-herstel • Osmolyt synthese • Celwand modificaties • ROS,...

Er wordt wel steeds meer aandacht aan gespendeerd om de werkingsprincipes te achterhalen. Dat brengt ons een stap dichterbij het meest optimaal inzetten van biostimulanten, wat mogelijk een oplossing kan bieden voor het wegvallen van chemische middelen.

Interessante concepten en voorbeelden

1

Het congres opende met een krachtige boodschap van prof. Patrick du Jardin: "Plant care is more than plant cure". Met andere woorden 'planten verzorgen, is meer dan planten genezen'. Het is dus belangrijk om een gezonde basis te leggen voor de planten, zodat we een robuuste en veerkrachtige landbouw kunnen creëren die cruciaal is in de strijd tegen klimaatsopwarming. Biostimulanten spelen daarbij een belangrijke rol.

2

Circulaire landbouw kreeg daarom de nodige aandacht. Ongeveer een derde van alle plantenextracten stimuleert groei, maar hun werkingsprincipes kunnen verschillen. Zo bevordert bv. het extract van witloofwortels de celdeling in de wortels van *Arabidopsis thaliana*, wat resulteert in verbeterde groei. Wanneer dat extract op paprikaplanten werd toegepast, vertoonden ze een groter vruchtgewicht. Het extract zorgt dus voor minder, maar grotere en beter rijpende vruchten. Een ander voorbeeld is het gebruik van zeewierextract (*Barramar*® with *PSI*® technology) in wijngaarden, wat de opname van micronutriënten verhoogt en de daaraan gekoppelde kwaliteitsmarkers van de druiven verbetert.

Planten verzorgen is meer dan planten genezen.

prof. Patrick du Jardin

3

Prof. Davide Cammarano introduceerde een ander interessant en relatief nieuw concept, namelijk de combinatie van precisielandbouw en biostimulanten. Die combinatie maakt het mogelijk om de variabiliteit binnen een veld te identificeren en vervolgens in te spelen op het moment, de hoeveelheid en de locatie van toepassing. Uiteraard is er nog veel onderzoek nodig vooraleer een praktijktoepassing mogelijk is, maar het toont wel potentieel voor de toekomst.

4

Een volgend onderwerp is de mogelijkheid om planten 'te primen'. Dat proces is vergelijkbaar met het vaccineren bij mensen. Je bereidt de plant voor op toekomstige stressfactoren. Momenteel wordt dat principe voornamelijk toegepast bij biotische stress (bv. plantenziekten), maar het kan ook de impact van abiotische stress verminderen. Zo werd in een laboratoriumonderzoek ontdekt dat je zaailingen kunt primen voor droogte. Men verwijderde de zaailingen gedurende twee uur uit de bodem, gevolgd door 24 uur terugplaatsing in de bodem. Na vier herhalingen vertoonden de zaailingen bijna geen effect van de droogte. Het concept van primen is daarom fundamenteel voor het ontwerpen van nieuwe producten.

5

Ook bodemgezondheid en -microbioom waren onderwerpen die telkens weer aan bod kwamen. Ze staan dan ook rechtstreeks in verband met plantengezondheid en worden sterk beïnvloed door de handelingen op het veld. Dat geeft dus ook aan dat biostimulanten daar een rol in kunnen spelen.

Dr. Abdelrahman Alahmad onderzocht de waarde van goede indicatoren die aangeven of een biostimulant de bodem- en plantengezondheid verbetert. Hij testte verschillende prebiotica en bekeek hun invloed op bodemparameters (bv. pH, vochtigheid, structuur...), plantparameters (bv. lengte, aantal bladeren...) en het microbieel leven in de bodem. Daaruit bleek dat sommige prebiotica grote invloed hebben op bodemparameters en microbieel leven, met nadruk op de schimmels.

6

Tot slot zou niet alleen het microbieel leven in de bodem, maar ook in de bovengrondse plantdelen, bekend als de fyllofeer, een belangrijke bron kunnen zijn voor het ontwikkelen en toepassen van biostimulanten.

Wat neem je mee?

Het is overduidelijk dat zowel de marketing als het onderzoek naar biostimulanten de laatste jaren niet hebben stilgestaan. Er worden nieuwe ontdekkingen gedaan vanuit diverse perspectieven, wat het soms moeilijk maakt om het overzicht te behouden. Door de snelle vooruitgang zal het 'World Biostimulant Congress' vanaf nu jaarlijks plaatsvinden. De volgende editie gaat door in Miami!

sbb
accountants
adviseurs

Anne Somers
Freelance verslaggever

Stopzetten of hervergunningen?

Waar wil je naartoe met je bedrijf? Dat is de hamvraag. Stopzetten lijkt eenvoudig, maar is het niet. Er zijn vandaag veel tuinbouwers die met die vraag geconfronteerd worden, vaak omdat hun kinderen het bedrijf niet willen overnemen. We raden je aan om tijdig te starten en al je opties af te wegen.

Wie de stopzetting van zijn fruitbedrijf overweegt, vraagt zich natuurlijk af wat hun bedrijf waard is. Gezien de toegenomen complexiteit is het geen overbodige luxe een adviseur van SBB in te schakelen of naar hun infoavonden en masterclasses te gaan. Milieuadviseur, Maaïke Byl, geeft de nodige tekst en uitleg.

Stopzetten of overlaten?

Maaïke: "Start de discussie tijdig en zorg dat de situatie uitgeklaard is. Enkel zo kan je voorkomen dat de rest van je gezin opgezadeld wordt met moeilijke beslissingen."

Hier vind je een leidraad van alles wat bekeken moet worden en dat is hele boterham! De overlater moet immers de juiste informatie kunnen geven aan de overnemer. Bij een stopzetting, verlies je naast de standaardformaliteiten ook best de andere verplichtingen niet uit het oog. Het is erg belangrijk om tijdig een adviseur in te schakelen bij het proces van stopzetting of overname. Dat maakt het uiteindelijke dossier veel eenvoudiger en zorgt voor een vlottere afhandeling.

Wat moet je doen bij een stopzetting?

Maaïke: "Je mag vooreerst als stopzetter je ondernemings- en landbouwnummer niet vergeten stop te zetten. Dat lijkt misschien vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Stedenbouwkundige vergunningen en kapvergunningen zijn daarbij niet gebonden aan het bedrijf, maar wel aan het betreffende perceel. Milieu- en kleinhandelsvergunningen zijn wel bedrijfsgebonden. We raden ook aan niet alles stop te zetten. Zo kan dat een grondwaterwinning bv. nog noodzakelijk zijn voor een latere activiteit al is die activiteit van een heel andere

aard. Wanneer men na stopzetting als particulier toch nog vergunning- of meldingsplichtig blijft, valt die aanvraag onder 'nieuwe exploitatie' en dan zijn er mogelijk strengere regels dan voorheen van toepassing."

Hoe werd alles destijds vergund?

"Milieuvergunningen hadden vroeger standaard een duurtijd van 20 jaar. Op die manier kon men een bedrijf voor die looptijd verder exploiteren. Enkel bij belangrijke wijzigingen diende je een verandering aan te vragen," verduidelijkt Maaïke. "Sinds de inwerkingtreding van het omgevingsdecreet in 2018, worden ze ook voor onbepaalde duur verleend, net zoals de stedenbouwkundige en kapvergunningen. In 2018 werd de benaming 'omgevingsvergunning' in leven geroepen."

Vandaag is het bv. erg belangrijk dat gebouwen benut en gebouwd worden zoals ze destijds ook werden vergund. Alles wordt samen onderzocht, omdat er dan eventueel een 'onlosmakelijke verbondenheid' is.

Van zone-eigen naar zonevreemd? Check het gewestplan

Maaïke: "Dit is een belangrijke keuze en ze is afhankelijk van de wensen van de huidige bedrijfsleiders. Het gewestplan was daarin altijd al erg bepalend, maar er zijn inmiddels via de BPA's en APA's zoveel uitzonderingen gekomen, dat het moeilijk werd om je werkelijke ligging te kennen. Lig je wel in agrarisch gebied met je land- of tuinbouwbedrijf?"

De overheid kan nagaan of een bedrijf dat zijn activiteiten stopzet, nog potentieel heeft voor het beoefenen van land- of tuinbouwactiviteiten, maar dat wordt enkel op vraag van de huidige eigenaars of voormalige bedrijfsleiders onderzocht. Die overheid kijkt dan ook naar het landbouwpotentieel. De conclusie die je daaruit moet trekken? Er zijn mogelijkheden om naar zonevreemd te gaan, maar het is daarom nog geen automatisch recht. Elk bedrijf is ook anders en een dergelijk dossier vraagt altijd om een grondig onderzoek en maatwerk. Vergelijk daarin geen appels met peren. Vergelijk ook niet met een collega of buur; de ligging en omgevingsfactoren zijn immers sterk bepalend.”

Van milieu- naar omgevingsvergunning?

Maaïke: “Bij bestaande vergunningen val je nog onder de eerdere wetgeving. Veel bedrijven met een vergunning verkregen voor 2018, gaan ervan uit dat hun milieuvergunning automatisch is overgegaan in een omgevingsvergunning voor onbepaalde duur, maar dat klopt helaas niet! Zorg daarom

tijdig voor een hernieuwing. Als je dat niet doet, valt het bedrijf ineens onder de noemer ‘nieuwe exploitatie’ en dan gelden mogelijkerwijs nog strengere voorwaarden. Een heropstart is altijd moeilijker en vraagt weerom tijd.”

“Het ontbreken van die vergunning kan natuurlijk ook een belemmering zijn om ooit nog een koper of overnemer te vinden. Verleng ze tijdig om die administratieve overlast te vermijden. De realiteit leert ons dat tuinbouwers dat vaak pas te laat beseffen. Met andere woorden, het is een grote meerwaarde om over een omgevingsvergunning voor onbepaalde duur te beschikken indien je een overname overweegt. Dat is namelijk het bewijs voor de nieuwe eigenaar dat het bedrijf op alle vergunningsplichtige gebieden werd gecontroleerd én vergund.

Trajectondersteuning door SBB, wacht niet te lang!

Maaïke: “Het hernieuwen van een vergunning is een langdurig proces. We raden dan ook aan om rekening te houden met een doorlooptijd van drie jaar. Je komt best tijdig langs bij SBB om het project grondig te laten

bekijken door onze adviseurs. Wanneer er bij de vernieuwing van de omgevingsvergunning nog een stedenbouwkundig luik is, is ook een architect noodzakelijk. Een termijn van drie jaar lijkt ruim, maar is echt geen overbodige luxe. Denk bv. maar aan de latere regularisatie van oude bedrijfsgebouwen (bestaande gebouwen die in feite anders werden uitgevoerd dan ooit vergund werd), het bekomen van allerlei keuringsattesten voor brandstoftanks en het opnemen van contact met de gemeente voor het bekomen van voorradiezen... Er zijn heel wat noodzakelijke (tussen)stappen die aan bod komen.”

SBB-adviseurs treden ook coördinerend (en consensusgericht) op

Maaïke: “Bij een dergelijk project zijn heel wat partijen betrokken en dat betekent dat een structurele aanpak nodig is om rekening te houden met alle onderdelen van een omgevingsproject. Indien de projectinhoud en adviezen elkaar tegenspreken, zorgt SBB voor bemiddeling, zodat er snel een consensus kan worden bereikt.”

Elke vergunningsaanvraag vraagt de nodige tijd

“Bovendien moet je ook rekening houden met het feit dat de effectieve aanvraag heel wat doorlooptijd in beslag neemt. Het vraagt niet alleen bij de voorbereiding de nodige tijd, maar ook bij de opmaak van de effectieve aanvraag. Zelfs het indienen en de opvolging van het omgevingsproject zijn erg arbeidsintensief. Reken voor een klein dossier toch zes tot negen maanden. Ook de simpele hernieuwing van een vergunning vraagt al enige tijd. Er wordt steeds gekeken naar de looptijd van de huidige vergunning. We raden de tuinbouwer aan om na te denken over de toekomst van het bedrijf. Hoe ziet hij/zij die en welke (teelt-) mogelijkheden zijn er? Je moet steeds naar het bredere plaatje kijken. Zo kan men proactief werken en op heel wat tijd besparen. Oaangename verrassingen worden zo uitgesloten.”

Er is een bodemonderzoekplicht

Maaïke: “Moet je ook een oriënterend bodemonderzoek laten doen voor risicogronden? Valt de tuinbouwer onder die verplichting? Ook dat alles kan je makkelijk door een adviseur laten onderzoeken. Datgene wat als risicogrond wordt bestempeld, is perceelsgewijs afgebakend. Het is gekoppeld aan de milieuvergunningen uit het verleden. Wanneer er kans is op bodemvervuiling door vroegere of huidige stookolietanks of door sproeistofopslag, dan moet er wellicht nog

een oriënterend bodemonderzoek gebeuren. Vaak vergt het bodemonderzoek en het afleveren van een attest een zestal maanden. Helaas wordt dat nogal vaak over het hoofd gezien, maar wanneer het bodemattest niet tijdig afgeleverd wordt, moet het tekenen van de akte worden uitgesteld.

Wat met het asbestattest?

Maaïke: “Het asbestattest is noodzakelijk bij het verlijden van de notariële akte van verkoop of overname. Dat geldt voor alle gebouwen die dateren van voor 2001. Er zal dan ook een asbestdeskundige langs moeten gaan. De verplichting geldt niet voor gebouwen kleiner dan 40 m².”

Sinds de invoering van de omgevingsvergunningen in 2018, is het indienen van een dossier complexer geworden. De info en uitleg die Maaïke in dit artikel verschaft, gelden voor de tuinbouwsector.

Foto 1
Bart Baets is in 2015 gestart als tuinbouwconsulent voor SBB en werd een expert in milieuvergunningen en overnames in de sector. Maaïke Byl en Evi Christianen namen als junior milieuadviseurs zijn taken grotendeels over.

Deel 1 Slim irrigeren bij kers

Na zes maanden waar de regen met bakken uit de lucht viel, zijn we haast vergeten dat we soms ook geconfronteerd worden met lange droge periodes. Op die momenten is irrigatie cruciaal. De langdurige droogte die we de afgelopen seizoenen ondergingen, leerde ons het belang van efficiënt water geven, nu meer dan pakweg 10 jaar geleden. Willen we met z'n allen zo lang mogelijk aanspraak kunnen maken op grondwater voor de irrigatie van onze teelten, dan moet ieder van ons zijn steentje bijdragen!

In de praktijk geven sommige telers nog steeds water op gevoel. Zij verkeren in de illusie dat met heel veel water de kersen dikker worden. Dat moest pcfruit wel onderzoeken. Zowel in 2022 als 2023 vergeleken we op een praktijkperceel van Regina de irrigatie van de teler met de irrigatiegift gebaseerd op Watermarks.

De teler die vooral op gevoel water geeft, denkt dat de kersen bij de oogst veel dikker zijn als de bomen vanaf de bloei vrij nat werden gehouden. Voor de aansturing op basis van Watermakers werkten we met het schema 35-60-35 kPa (Tabel 1).

In beide objecten werden Watermarks geplaatst om de zuigspanning op te volgen. Een aantal sensoren staan op 30 cm diepte, een aantal sensoren op 60 cm diepte.

Oogstresultaten brengen raad

Op dit perceel werd, zowel in 2022 als 2023, op basis van de bodemscan, geplukt in drie verschillende bodemtypes. 2022 was een jaar met volle productie waarbij er enkel in de zone

OBJECT	BLOEI - MIDDEN MEI	MIDDEN MEI - MIDDEN JUNI	MIDDEN JUNI - PLUK	L/BOOM 2022	L/BOOM 2023
1	30 -60 -30 kPa	35	60	35	211
2	Teler		Teler	454	512

Tabel 1 - Irrigatieschema en irrigatiegift 2022 en 2023 (Regina).

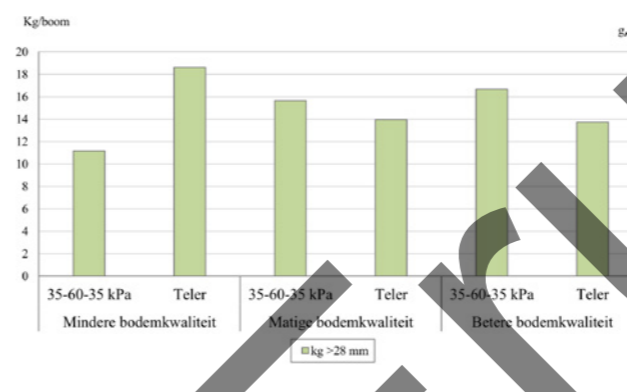
met de minst goede bodemkwaliteit een positief effect op de vruchtmaat was van de intense irrigatie door te teler. Daar steeg het aandeel kersen >28 mm met 21%. In de zones met een betere bodemkwaliteit waren de kersen niet dikker (Tabel 2).

In 2023 was de productie beperkt en opnieuw was er enkel een effect op de vruchtmaat in de droogste zone van het perceel. Figuur 1 geeft de totale productie weer > 28 mm voor 2022 én 2023.

ZONE	OBJECT	KG/BOOM	TON/HA	% > 28 MM	% UITVAL	FINANCIËEL RESULTAAT
Mindere bodemkwaliteit	35-60-35 kPa	25.0	28.1	22	6	100
	Teler	26.3	29.5	43	7	130
Matige bodemkwaliteit	35-60-35 kPa	25.2	28.4	42	8	100
	Teler	26.4	29.7	37	8	95
Betere bodemkwaliteit	35-60-35 kPa	25.0	28.1	43	4	100
	Teler	29.0	32.6	28	8	101

Tabel 2 - Productie Regina 2022.

Figuur 1 - Totale productie dikker dan 28 mm 2022-2023 per bodemzone.

Besluit

- Irrigieren op gevoel wordt niet altijd beloond. Het is beter om de irrigatie aan te sturen op basis van bodemvochtsensoren om zo efficiënt mogelijk met water om te springen. Bovendien zullen extreme watervolgen zorgen voor 'luie' wortels en de bomen enkel nog afhankelijker maken van water.
- Onder een regenkap is men sneller afhankelijk van irrigatie. Toch is het ook daar beter om aan te sturen op basis van sensoren.
- Bij de aanleg van irrigatie in een perceel kan een bodemscan nuttig zijn om te kijken hoe de blokken best worden ingedeeld. Op die manier kan je drogere hoeken van een perceel, indien nodig, apart aansturen.

LEES DIT BERICHT AANDACHTIG EN NOTEER HET BIJ DE NUTTIGE TELEFOONNUMMERS!

Champost = Champignonmest

Rijk aan organische stof, kalk enz....en direct leverbaar

DE perfectie in bodemverbetersaars

Stimuleert de beworteling en heeft duidelijk bewezen een ideale beschermlaag te zijn rond de bomen.

Daar heeft ook U recht op !

+32 (0)475-43 49 09 +32 (0)89-56 49 09

info@henritielens.eu

Specialist voor levering in Nederland, Duitsland en België
Kortom: Aarzel niet! Neem contact en proef de extra mogelijkheden!

Naast champost kan u ook bij ons terecht voor leveringen (en op verzoek verspreiden) van:

- GROENCOMPOST (GFT-COMPOST OF GEMENGDE COMPOSTEN UITERAARD MET VLACO-ATTEST)
- Schuimaarde, Citrogips, stalmeest en droog kippemeest

pcfruit
PROEFCENTRUM FRUITTEELT VZW

WIJ WERVEN TOFFE PEREN AAN!

SOLLICITEER NU

WWW.PCFRUIT.BE/JOBS

Een triest verhaal over wegwijnende perenbomen

Telers en voorlichters kaarten regelmatig aan dat er binnen de perenteelt tal van bomen wegwijnen. Stilvallende groei, vroegtijdige herfstverkleuring en kleinere vruchten met weinig kleur en smaak zijn maar enkele symptomen die we zien terugkomen. Dat fenomeen vormt een bedreiging voor onze perenteelt, die ondertussen economisch en qua areaal uitgegroeid is tot onze belangrijkste fruitsoort, niet in het minst omdat ze zo sterk export geïntereerd is.

Dit weten we al

Fytoplasma's zijn celwandloze bacteriën die in de floëmvaten van planten voorkomen. In geïnfecteerde perelaars zijn ze gedurende het groeiseizoen aanwezig in bovengrondse delen: twijgen, knoppen, bladeren, zelfs vruchten.

Doordat het floëem elk jaar opnieuw in de lente opgebouwd wordt en in de herfst afgebroken, vertoont de concentratie aan bacteriën niet alleen schommelingen tijdens het seizoen, maar ook tussen de verschillende plantendelen. Tegen het einde van de zomer/begin herfst is het gehalte in de twijgen en bladeren het hoogst en treedt ook de typische bladverkleuring op.

In de wortels van de onderstammen komen ze het gehele jaar voor in een hogere concentratie. De symptoomexpressie van PD varieert naargelang de gevoeligheid van het ras en/of onderstam. In hoeverre de onverenigbaarheid tussen ras en onderstam daarbij een rol speelt, is nog niet duidelijk. Evenmin als het effect van het bodemtype en/of droogtestress.

Het stappenplan

Binnen het EIP-project willen we eerst de aanwezigheid van de symptomen in kaart brengen aan de hand van een enquête bij getroffen telers en de verspreiding in Vlaamse boomgaarden in beeld brengen. Voor dat laatste maken we ook gebruik van remote sensing, met focus op het in kaart brengen van de verspreiding binnen aangetaste

boomgaarden en relaties te leggen met bv. bodemgegevens en stressfactoren. Uit die data bepalen we dan de parameters die het meest bijdragen tot de aanwezigheid van Pear decline. Ook de invloed van de ziekte op het suikergehalte en de vruchtmaat gaan we evalueren.

Enkele telers gaven reeds aan bepaalde maatregelen bij wegwijnende bomen toe te passen, al dan niet met herstel tot gevolg. Het effect van enkele maatregelen gaan we op meerdere locaties met elkaar vergelijken.

Ten slotte zullen we bij enkele nieuwe perenrassen (*Fred*, *Celina*, *Red Modoc*...) de aanwezigheid van het fytoplasma in het ras en de onderstam met behulp van moleculaire testen nagaan en het voorkomen van onverenigbaarheid al dan niet uitsluiten.

De resultaten van de operationele groep geven ons niet alleen een zicht op de status van het probleem, maar vormen ook een basis voor het VLAIO-project dat in 2025 van start zal gaan.

Oproep!

Om het onderzoek zo succesvol mogelijk te maken, kunnen we alle input gebruiken. We doen dan ook deze oproep tot alle telers (boom-, fruitteler) die de laatste jaren wegwijnende bomen in hun boomgaarden vaststelden.

Wil jij graag meewerken aan het onderzoek en jouw ervaringen delen door de enquête in te vullen? Stuur dan een mailtje naar gertie.peusens@pcfruit.be of tim.belien@pcfruit.be.

Gefinancierd in kader van de Operationele Groep: Aftakelingsziekte pear decline: een tikkende tijdbom onder de Vlaamse perenteelt? (Tackle Pear Decline) (MB_EIP 2023-36)

Medegefinancierd door de Europese Unie

Wat is Pear decline?

De verkleuringssymptomen duiden mogelijk op Pear decline (PD), een besmetting met het fytoplasma *Candidatus Phytoplasma pyri*. Vaak bevestigen moleculaire testen dat vermoeden. Het is echter onduidelijk in welke mate de ziekte aanwezig is, hoe de verspreiding ervan verloopt en vooral, onder welke omstandigheden geïnfecteerde bomen de aftakelingsymptomen vertonen.

Wellicht zijn er tal van (nog onbekende) factoren die daarin een rol spelen. Denken we bv. aan de oorsprong van de besmetting (mogelijk al in boomkwekerij en/of boomgaard), de manier van verspreiding (enthout en/of perenbladvlo) en de aanwezigheid van stimulerende of remmende parameters (rasgevoeligheid, gebruik van tussenstam, droogtestress...).

Financiering goedgekeurd

Die vragen proberen we te beantwoorden binnen twee projecten. Het EIP (Europese innovatiepartnerschappen) werkt met operationele groepen die het beeld proberen scherper te stellen voor zoveel mogelijk van die factoren. Ook het VLAIO landbouwtraject, werd aangeschreven om financiering ter beschikking te stellen om aan een oplossing te werken. Beide zijn goedgekeurd, daardoor kon pcfruit op 1 mei 2024 het EIP-project 'Tackle Pear decline' lanceren. VITO is de onderzoekspartner en zoekt mee naar oplossingen en antwoorden.

Kunststof voorraadbakken

- Oersterk, strak design, lange levensduur
- Productie in Zuid-Nederland (Helmond)
- Familiebedrijf met ruim 60 jaar ervaring

Contact: Gerald Langerak
Tel.: +31 651 914 888
Website: www.capp-plast.com
E-mail: verkoop@capp-plast.com

Jouw advertentie in dit vakblad en online?

Ga naar vakbladfruit.be/adverteer

Of mail naar advertentie@vakbladfruit.be

+32 (0) 11 69 71 16

Teeltadviezen pit- en steenfruit

Onderstaande teeltadviezen komen voort uit overleg van de werkgroep Kwaliteit op 10 juni. We proberen in functie van de weersverwachting de situatie op 19 juni in te schatten, wanneer dit artikel verschijnt. Er zijn verschillen per perceel en per regio die de situatie beïnvloeden. Via www.vakbladfruit.be/teeltadvies raadpleeg je de teeltadviezen meteen na schrijven.

Fenologie

De junirui is achter de rug, zowel bij appel als peer. Op 10 juni heeft *Conference* een gemiddelde vruchtmaat van 30 mm en zit *Jonagold* op 30-35 mm. De pluk van de vroege kersenrassen is gestart. Voor *Kordia* verwachten we op vroege percelen eind juni met de oogst te starten, maar op de meeste plaatsen zal dat begin juli zijn.

Onkruid

Als zomertoepassing is er dit jaar een 120-dagen regeling voor Chikara bekomen, zowel voor appel, peer als druif. Dat heeft een werking naar eenjarige grassen en tweezaadlobbigen. Pas op met de toepassing ervan op natte percelen, want dat kan leiden tot gewasschade. Overschrijd ook nooit de aanbevolen dosis!

Plagen

Vanaf nu lopen alle stadia van **perenbladvlo** door elkaar. Over het algemeen is de druk eerder laag, maar waar de druk hoog is, start de vorming van roetdauw. Zolang honingdauw voortdurend afspoelt, blijft het probleem beperkt, maar wanneer het droger wordt, zijn blokbehandelingen met fysische middelen (Siltac SF of Stix) of Atilia nodig. Gelukkig zien we ondertussen ook veel roofwantsen en oorwormen, die mee bijdragen om de druk laag te houden.

Peerluis is sinds begin juni aan het migreren op het hout. Als peerluis aanwezig is, kan je nu nog fysische bestrijdingsmiddelen gebruiken ter controle. Pas die toe met veel water (750 L) om het hout goed te raken. Die behandeling heeft ook nog werking naar **roze perenschildluis**, die nu richting het einde van zijn migratieperiode gaat.

De **fruitmotvangsten** blijven laag. Volg de waarschuwingen op voor een goede timing van de eerste behandeling. Waar lokaal al veel vangsten zijn (>5 motten/val bij standaard dop of >10 motten/val bij combo-dop) kan je al behandelen met een larvicide, maar algemeen is dat nog niet het geval.

Wollige bloedluis wordt nu sterk onderdrukt door zowel de sluipwesp *Aphelinus mali* als door oorwormen. Enkel waar veel nieuwe wolvorming zichtbaar wordt, moet je chemisch ingrijpen, maar normaal gezien hebben de nuttigen de situatie onder controle.

De **perenprachtkever** is actief. Ze zijn zichtbaar bij warm, zonnig weer en vreten aan het blad. Hij legt zijn eieren af in schorsspleten op de stam en takken. De larve leeft in het hout en kan door de gangvorming de sapstroom onderbreken, waardoor de groei remt en de boom in extremis kan afsterven.

De druk van **kersenvlieg** is relatief laag. Voor de **Aziatische fruitvlieg** blijft het oppassen geblazen. Verwacht je rond 17 juni aan een nieuwe generatie adulten. Bij vochtig en niet al te warm weer is het risico op schade groter. Blijf zorgen voor een dekking van je gewas.

Ziekten

Schurft

Controleer regelmatig voor schurftvlekken. Er zijn schurftinfecties in praktijk zichtbaar, zowel op blad als vrucht. Gelukkig zijn dat meestal eerder beperkte aantastingen. Indien je er aantreft, is er een risico op secundaire infecties met conidiën. Blijf in dat geval strikt behandelen bij nat en/of vochtig weer. Dauw is al voldoende voor uitbreiding van schurftinfecties door conidiën. Als er geen symptomen na half juni zijn, kan je de behandelingen afbouwen. Bij regenweer en aantasting zorg je zeker voor een preventieve dekking met captan. In het schema kan je afwisselen tussen Soriale en/of Vitisan, Karma. Die laatste twee pas je toe als stopspray na de regens. Hou rekening met de schurftdruk alsook de neerslaghoeveelheden bij de keuze van je spuitinterval.

Witziekte

Witziekte blijft aan de orde tot einde scheutgroei om de knoppen gezond te laten afsluiten. Let in geval het warmer weer wordt op voor nieuwe infecties. Nimrod (WT nulresidu 60d) en Talendo (WT nulresidu 56d) kunnen nog steeds worden ingezet. Hou Nissodium (WT nulresidu 35d) en Topaz (WT nulresidu 30d) voor de laatste behandelingen.

Stemphylium

Voorlopig zijn er nog geen meldingen van sterke *Stemphylium*-infecties, maar blijf alert in probleempercelen. Infectieperiodes waren tot nu toe voornamelijk begin mei en van begin mei tot half juni. In percelen waar die problemen jaarlijks terugkeren, blijf je doorbehandelen.

Neonectria

Controleer ook regelmatig op *Neonectria* of kanker, zowel bij appel als peer. Snoei de kankers weg gedurende een droge periode en verwijder ze uit de boomgaard. Laat ze niet liggen, want ze kunnen gedurende langere tijd sporuleren en nieuwe infecties veroorzaken. Behandel in aangetaste percelen met captan naar schurft toe om extra bescherming te bieden.

Pseudomonas

In percelen waar *pseudomonas* sterk aanwezig was, kan je nog een laatste keer met Aliette werken waar je de bloembot naar volgend jaar toe extra wil beschermen en versterken.

Vruchtrot

Behandelingen tegen vruchtrot bij kers zijn nog steeds aan de orde bij late variëteiten als *Regina* en *Sweetheart*. Naast het barsten van de kersen door de overvloedige regenval is ook de schimmeldruk hoog. Aantasting met *Monilinia* en/of *Botrytis* is hier en daar al zichtbaar, zowel in niet overkapte als in overkapte aanplantingen. Bij die laatste kan de hogere relatieve vochtigheid soms wat langer aanhouden. Blijf dus ook daar alert.

Bekijk nu al welk bewaarschema je zal toepassen. Hou daarmee rekening met de eisen van de kopers naar aantal residu's, of je al dan niet een na-oogstbehandeling toepast, welke middelen reeds gezet werden en zeker met de historische druk van vruchtrotschimmels in het perceel. De natte weersomstandigheden maken het niet altijd mogelijk om een residuvrij of -arm schema aan te houden.

Foto 1
Stemphyliumaantasting op blad en vrucht.

Bacterievuur

Er is dit jaar nog laat geplant. Wees in die percelen alert voor bacterievuurinfecties wanneer er nabloei aanwezig is. Verwijder de nabloei preventief of werk met Blossom Protect in risicoperiodes.

Toppers voor de aardbeienteelt Substraatteelt en trayplanten

Meer informatie?
Contacteer ons:

 Dany Bylemans
Verslaggeving voor de werkgroep Kwaliteit, pcfruit

 Lucie Beekers
Verslaggeving voor de werkgroep Kwaliteit, pcfruit

Teeltadviezen kleinfruit

Onderstaand advies is het resultaat van overleg van de werkgroep Kwaliteit van 10 juni. Het seizoen van de juni-dragers bij aardbeien is quasi voorbij en we komen in het volle kleinfruitseizoen in openlucht of onder regenkap.

Fenologie

Door de relatieve koude temperaturen en de regelmatige neerslag staat de ontwikkeling van plagen op een lager pitje. De druk van ziekten is dan weer eerder hoog, zowel vruchtrot en witziekte komen veel voor bij de meeste kleinfruitteelten.

Ziekten

Vruchtrot overheerst in aardbeien, ook onder kappen. Niet alleen *Botrytis*, maar ook *Colletotrichum* en *Phytophthora* zijn regelmatig aanwezig op vruchten. Tegen die laatste ziekteverwekker werkt alleen Signum gedeeltelijk. Tegen *Colletotrichum* werk je met Switch of Luna Sensation. Voor beheersing van beide ziekten is het belangrijk om bij nat weer een goede afdekking van de bodem met stro te handhaven en plassen tussen de rijen te vermijden.

Daar waar rode of blauwe bessen beginnen te kleuren, start je ook het schema tegen vruchtrot op. Positioneer bij één van de eerste behandelingen ook Luna Sensation. Ook Switch heeft een werking tegen vruchtrot, maar dat pas je beter dicht bij de oogst toe.

Voor **witziekte** is de druk hoog, want die hoeft geen regen om te infecteren. Onder bescherming is de druk vaak nog hoger door de hogere luchtvochtigheid en de iets hogere temperaturen. Waar de groei afgesloten is, kan je witziekte-

bestrijding weglaten. Zolang er jong blad is of bijkomt, blijf je behandelen. Bramen hebben er geen last van, frambozen wel, maar enkel die onder bescherming.

Behandel in de opweek van bramen bij regenachtig en warm weer tegen **valse meeldauw**, het is vanaf nu goed opletten. Frambozen zijn niet vatbaar voor die ziekte.

Plagen

Momenteel verschijnen de eerste nieuwe adulten van de **behaarde wants**. In de komende weken is invlieg mogelijk. Na eileg en ei-ontluiking enkele weken later, kunnen de nimfen door het aanprikken van de vruchten vervormingen, gekend als 'kattenneuzen', veroorzaken bij aardbeien. De nimfen van wantsen zien eruit als een grote bladluis, maar zijn veel beweeglijker. Meer daarover lees je in het online artikel via www.vakbladfruit.be.

De migratie van **moerbeischildluis** in trosbessen loopt op zijn einde. In rode bes en blauwe bes (openlucht) moet migratie van **bruine dopluis** nog starten. In de vorige teeltadviezen werd **foutief vermeld dat je Sivanto kan gebruiken, maar dat middel is enkel in frambozen en bramen erkend**.

Spint, bladluizen en witte vlieg hou je best in het oog. Onder bescherming loopt de temperatuur al snel op als de zon erdoor komt en dat is voordelig voor die plagen. In framboos en braam merken we meer schade van **mineerders** op de bladeren. Controleer regelmatig de kantrijen.

Let ook nog steeds op **bessenbladwesp**. De bastaardrupsen vreten het bladmoes tussen de nerven weg, wat resulteert in skeletvraat. Daarbij zijn alleen de grote nerven nog zichtbaar.

De volgende generatie **Drosophila suzukii** staat paraat. Vanuit de (hoogstamkersen) komt er nu invlieg in het kleinfruit en we ervaren dat de druk dit jaar hoog is. De vliegjes houden van zacht en vochtig weer en er zijn een aantal percelen waar kersen niet geplukt zullen worden, omdat ze gebarsten zijn.

Club- en resistente appelrassen in Europa

Op 14 en 15 maart 2024 vond in Graz, Oostenrijk de 15e bijeenkomst plaats van de EUFRIN (European Fruit Research Institutes Network)-werkgroep 'Apple & Pear Variety & Rootstock Testing'. Die werkgroep bestaat uit 31 onderzoeksinstituten uit 20 landen, die om de twee jaar bijeenkomen om informatie uit te wisselen over (nieuwe) rassen en onderstammen.

'Versuchsstation Obst- und Weinbau Haidegg' organiseerde de bijeenkomst. Ze nodigde veredelaars, licentiehouders, marketingorganisaties, boomkwekerijen en rasantesters uit om informatie uit te wisselen over het huidige werk op het gebied van rassen- en onderstamproeven en veredeling- en marketingconcepten voor appel- en perenrassen.

De bijeenkomst startte met presentaties van de rasantesters van de EUFRIN-werkgroep (Foto 1) over de huidige trends in appel- en perenrassen in hun regio. In dit artikel lees je

alles over het aandeel club- en resistente appelrassen. In een tweede artikel geven we een uitgebreid overzicht van de evolutie in het perenassortiment.

Clubrassen in de verschillende landen/regio's

In **tabel 1** vind je een overzicht van het aandeel van de clubrassen bij appel en van de 3 belangrijkste clubrassen voor de verschillende landen en regio's.

LAND	% CLUBBRASSEN	BELANGRIJKSTE CLUBBRASSEN
Italië (Zuid-Tirol)	25	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (> 1.000 ha), <i>Nicoter/Kanzi</i> ® (> 500 ha) en <i>WA38/Cosmic Crisp</i> ® (> 500 ha)
Duitsland (Bodensee)	25	<i>Nicoter/Kanzi</i> ® (7,4%), <i>KIKU</i> ® (5,2%) en <i>RoHo3615/Evelina</i> ® (3,5%)
Italië (Emilia Romagna)	22	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ®, <i>Cripps Red/loya</i> en <i>CIVG198/Modi</i> ®
Zwitserland	18	<i>Scifresh/Jazz</i> ® (166 ha), <i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (112 ha) en <i>Milwa/Diwa/Junami</i> ® (106 ha)
Duitsland (Saksen)	17	<i>Nicoter/Kanzi</i> ® (112 ha), <i>RoHo3615/Evelina</i> ® (86 ha) en <i>Fräulein</i> (62 ha)
Oostenrijk (Steiermark)	17	<i>RoHo3615/Evelina</i> ® (6,2%), <i>Nicoter/Kanzi</i> ® (2,3%) en <i>UEB406-1/Bonita</i> ® (2,1%)
Italië (Piëmonte)	15	<i>Ambrosia</i> ™ (6%), <i>MC38/Crimson Snow</i> ® (3,5%) en <i>Inored/Story</i> ® (3%)
Nederland	15	<i>Nicoter/Kanzi</i> ® (385 ha), <i>Milwa/Junami</i> ® (170 ha) en <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (140 ha)
Frankrijk	15	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (4.750 ha), <i>Coop 43/Juliet</i> ® (460 ha) en <i>Inored/Story</i> ® (420 ha)
Duitsland (Altes Land)*	13-16	<i>Red Passion/Aldiamo</i> ® (19%), <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (13%) en <i>WUR037/Freya</i> ® (3%)
België	13	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (160 ha), <i>Nicoter/Kanzi</i> ® (156 ha) en <i>Belgica</i> (64 ha)
Zwitserland (bio)	12	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (11 ha), <i>Milwa/Diwa/Junami</i> ® (10 ha) en <i>SQ159/Natyra</i> ® (8 ha)
Italië (Trentino)	11	<i>RoHo3615/Evelina</i> ® (230 ha), <i>Kizuri/Morgana</i> ® (170 ha) en <i>Minneiska/Sweetango</i> ® (127 ha)
Duitsland (Meckenheim)	10-15	<i>RoHo3615/Evelina</i> ® (210 ha), <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (25 ha) en <i>Kizuri/Morgana</i> ®
Spanje	8	<i>Cripps Pink/Pink Lady</i> ® (7%), <i>Inored/Story</i> ® (0,6%) en <i>UEB3264-2/Opal</i> ® (0,3%)
Slovenië	3	<i>UEB406-1/Bonita</i> ® (26 ha), <i>UEB3264-2/Opal</i> ® (13 ha) en <i>RoHo3615/Evelina</i> ® (12 ha)

*Meest geplante clubrassen in 2022-2023.

Extra aanvullingen bij tabel 1

- Over alle landen van de EU-27 heen zijn *Cripps Pink/Pink Lady*®, *Nicoter/Kanzi*® en *Scifresh/Jazz*® de drie belangrijkste clubrassen.
- Zuid-Tirol (25% - 4.460 ha) en Bodensee (25%) hebben het grootste aandeel clubrassen. In totaal staan er in Zuid-Tirol 16 verschillende clubrassen.
- Op *Cripps Pink/Pink Lady*® na heeft Frankrijk een afwijkend assortiment van clubrassen.
- In tegenstelling tot de algemene indruk is het aandeel clubrassen voor appel in Nederland slechts 2% hoger dan in België.
- Van de nieuw geplante appelrassen in 2021/2022 en 2022/2023 in Altes Land (Duitsland) zijn 42-44% clubrassen.
- In België staat 120 ha *SQ159/Magic Star*® (IP) en 40 ha *SQ159/Natyra*® (bio). In Nederland is dat respectievelijk 100 ha (IP) en 40 ha (bio).

In de landen die niet in te tabel vermeld worden, staan geen clubrassen, uitgezonderd Groot-Brittannië, omdat die informatie niet werd meegedeeld.

Resistente appelrassen in de verschillende landen/regio's

In **tabel 2** vind je een overzicht van het aandeel resistente appelrassen en van de drie belangrijkste rassen voor de verschillende landen en regio's.

LAND	% RESISTENTE RASSEN	BELANGRIJKSTE RESISTENTE RASSEN
Zwitserland (bio)	30	<i>Topaz</i> (10%), <i>UEB406-1/Bonita</i> ® en <i>Lumaga/Galant</i> ®
Zwitserland	15	<i>Topaz</i> (89 ha) en <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (5 ha)
Frankrijk	13	<i>Coop 43/Juliet</i> ® (460 ha), <i>Inored/Story</i> ® (420 ha), <i>Xeleven/Swing</i> ® (> 110 ha)
Slovenië	13	<i>Topaz</i> (208 ha), <i>UEB406-1/Bonita</i> ® (26 ha) en <i>UEB3264-2/Opal</i> ® (13 ha)
Duitsland (Altes Land)*	7-9	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (13%), <i>Topaz</i> (4%) en <i>WUR037/Freya</i> ® (3%)
Italië (Emilia Romagna)	7	<i>Fujion</i> , <i>Inored/Story</i> ® en <i>CIVG198/Modi</i> ®
Oostenrijk (Steiermark)	7	<i>Topaz</i> (4,5%) en <i>UEB406-1/Bonita</i> ® (2,1%)
Italië (Piëmonte)	7	<i>Inored/Story</i> ® (200 ha), <i>UEB3264-2/Opal</i> ® en <i>Regal You/Candine</i> ® (42 ha)
Italië (Zuid-Tirol)	5	<i>Ipador/Giga</i> ®, <i>CIVM49/RedPop</i> ® en <i>UEB406-1/Bonita</i> ®
Duitsland (Meckenheim)	5	<i>Topaz</i> (100 ha - 3,1%) en <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (25 ha - 0,8%)
Duitsland (Bodensee)	4	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (2,6%) en <i>Topaz</i> (1,4%)
Nederland	4	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (140 ha), <i>Wurtwinning/Bloss</i> ® (50 ha) en <i>WUR037/Freya</i> ® (2 ha)
België	4	<i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (160 ha) en <i>UEB406-1/Bonita</i> ® (27 ha)
Duitsland (Saksen)	3	<i>Topaz</i> (46 ha) en <i>SQ159/Natyra</i> ®/ <i>Magic Star</i> ® (23 ha)
Spanje	1	<i>Inored/Story</i> ® (0,6%) en <i>UEB3264-2/Opal</i> ® (0,3%)
Noorwegen	-	<i>WUR006/Wursixo</i> ®/ <i>Eden</i> ® en <i>WUR028/Wuranda</i> ®/ <i>Fryd</i> ®

*Meest geplante resistente rassen in 2022-2023.

Extra aanvullingen bij tabel 2

- In Zwitserland kan men 28.000 CHF (= 21.000 euro) per ha krijgen voor het aanplanten van robuuste rassen: *SQ159*, *Ladina*, *Freya*, *Rustica*, *Ecolette*, *Topaz*, *Coop 43*, *Wurtwinning*, *Xleven* en *Bonita*. Die lijst kan ieder jaar aangepast worden.
- Aan Bodensee (Duitsland) zijn onder het merk Fairdi 15 resistente rassen geplant. In 2021 werden *Bonita*, *Magic Star* en *Topaz* aangeplant als robuuste rassen. *Elstar*, *Jonagold*, *Gala* en *Braeburn* werden als controle aangeplant. In 2022 werden *Deljonca*, *Freya*, *Inobi*, *WUR029*, *Delcored*, *UEB658/1*, *Soprano*, *Mammut*, *Rusticana*, *Dalinsweet* en *Pixie Crunch* aangeplant en in 2023 werden *Estelle* en *PxA 5348* aangeplant. In 2024 zullen o.a. *UEB 4702/1* en *UEB 4536/1* aangeplant worden.
- Voor *Wurtwinning/Bloss*® zijn contracten getekend in Duitsland (Elbe Obst, MAL, MABO, WOG en Landgard), Zwitserland (Frutania, Tobi Seebst) en Nederland (Fruitmasters).

- Bij de nieuwe aanplanten in Das Altes Land (2022-2023) is het aandeel resistente rassen 25%.
- Ook bij de resistente appelrassen kiest Frankrijk voor een apart assortiment met vooral rassen uit de eigen veredelingsprogramma's.
- Bij de veredelaars is een duidelijke trend te zien. Naast productie en kwaliteit is resistentie en/of tolerantie voor ziekten en plagen een belangrijk selectiecriteria geworden.

Besluit

In de nieuwe aanplantingen bij appel zien we de laatste jaren een verschuiving naar clubrassen en (schurft)resistente rassen. Koplopers bij de clubrassen zijn Zuid-Tirol (Italië) en Bodensee (Duitsland), waar die reeds 25% van het areaal uitmaken. België zit met 13% in de middenmoot.

Bij de resistente appelrassen is Zwitserland de koploper. In de biologische appelteelt bestaat 30% van het areaal uit resistente rassen. In de gangbare appelteelt is dat 15%. In België is dat slechts 4%. Dat dit de toekomst is, zien we ook bij de veredelaars. Naast productie en kwaliteit is resistentie en/of tolerantie voor ziekten en plagen een belangrijk selectiecriteria geworden.

Dit artikel is tot stand gekomen mede dankzij de informatie die verkregen werd van E. Smolders (BelOrta), M. Marx (LTV), St. Devos (Devosgroup), St. Geertings (Fresh Forward), F. Stanica (USAMV - Roemenië), A. Cbulj (AIS Ljubljana - Slovenië), D. Kruczynska (InHort - Polen), L. Ikase (HPBES Dobeles - Letland), S. Metzger (LfJULG Dresden Pillnitz - Duitsland), H. Holthausen (Esteburg - Duitsland), N. Siefen (KOB - Duitsland), L. Klopheus (DLR Rheinpfalz - Duitsland), Th. Rühmer (Haidegg - Oostenrijk), S. Cia (Agroscope - Zwitserland), M. Friedli (FiBL - Zwitserland), A. van der Heiden (WUR - Nederland), S. Codarin (CTIFL - Frankrijk), W. Guerra (Laimburg - Italië), R. Gregori (CREA - Italië), D. Nari (Agrion - Italië), M. Meland (NIBIO - Noorwegen) en L. Gozalez (IRTA - Spanje).

Foto 1
EUFRI-werkgroep 2024.

Jonas Decorte
BMS Micro Nutrients en PPV OVL
Redactie Fruit

8% grotere peren dankzij het gebruik van Aphasol

Het Dendermondse bedrijf Damaco Group is al een tijd bezig met de ontwikkeling van haar circulaire biostimulant Aphasol en komt nu naar buiten met bijzonder positieve testresultaten. Voor de proeven werkten ze nauw samen met de telers en daaruit bleek dat wie het product vijf keer per seizoen toepast, gemiddeld 8% grotere peren oogst. Daar stopt het volgens de ontwikkelaars niet: "In tegenstelling tot tal van andere biostimulanten kan je Aphasol mengen met de gangbare gewasbeschermingsmiddelen wat tijd en brandstof bespaart. Het bevat bovendien een aantal zeldzame aminozuren die de gewassen weerbaarder maken tegen hitte of beschermen tegen droogte. Het is ook de eerste volledig circulaire biostimulant." De multivitaminepil uitgelegd in 4 vragen en antwoorden.

1

Welke resultaten kan Aphasol voorleggen?

Uit onderzoek van de afgelopen twee jaar blijkt dat peren die behandeld zijn met Aphasol een consistent hoger vruchtgewicht van gemiddeld 8,1% hebben. Omgerekend betekent die meeropbrengst al gauw een gemiddeld investeringsrendement van € 1.300 per hectare (bij een laag prijsniveau van € 400/ton) tot € 2.600 per hectare (bij een hoog prijsniveau van € 800/ton).

Uit onderzoek bij appels blijkt er een meeropbrengst van 3,4% te zijn bij de toepassing van Aphasol. Belangrijk is dat er ook consistent meer homogene vruchtgroottes gemeten werden met minder extreem kleine of grote vruchten en significant meer vruchten in de categorie 70- 80 mm. Ook bevatten de appels significant meer zetmeel en suiker.

Toepassing van Aphasol op aardbeien resulteert ten slotte in sterkere, beter gewortelde aardbeiplanten met verhoogde natuurlijke weerstand tegen ziekten en een betere weerstand tegen hitte-stress in kassen.

"Onze biostimulant Aphasol voegt aminozuren rechtstreeks aan de plant toe, waardoor die enerzijds energie spaart en anderzijds merkt dat zijn 'stock' aan aminozuren altijd vol is. Daardoor durft de plant haar typisch conservatieve houding loslaten om sterker te groeien en meer te produceren naar de meest optimistische omstandigheden in plaats van naar de meest pessimistische," klinkt het bij Damaco Group.

2

Welke eigenschappen zorgen ervoor dat Aphasol de gewassen weerbaarder maakt tegen hitte, vorst en droogte?

Aphasol bevat een aantal heel zeldzame aminozuren, zoals proline, die de gewassen weerbaarder maken tegen hitte of een betere bescherming geven tegen vorst en droogte. In tegenstelling tot veel andere biostimulant-producenten die met zuren de oorspronkelijke eiwitgrondstof afbreken met als gevolg veel functioneel verlies, breekt men bij de productie van Aphasol de eiwitten af door te werken met stoom en enzymen. "Naast alle voordelen van biostimulanten in het algemeen, is ons product uniek, omdat het als enige biostimulant uit keratine is opgebouwd, wat het nog eens een pak rijker maakt. Ons product maakt de teelt in het algemeen robuuster, omdat de planten slimmer en sterker worden. Ondanks grilligere omstandigheden garandeert Aphasol een stabielere productie. Vergelijk het met een vitaminekuur."

TE KOOP

Spuitmachine Fantini 1000 L,
Hefmast, Plukwagen,
Cirkelzaag Drijfkracht,
Mazoutton met pistool 1000 L

**LANDBOUW-
MACHINES**

0485 76 37 92

Jonas Decorte
BMS Micro Nutrients en PPV OVL
Redactie Fruit

3

Mag je Aphasol mengen met andere producten bij het toepassen?

In tegenstelling tot sommige andere biostimulanten mag Aphasol wel gemengd worden met fungiciden en insecticiden. En dat is voor de teler een enorm praktisch voordeel.

Francis Verhaest, medewerker van Aphasol legt uit: "Om over een hectare te rijden heeft een boer al snel € 20 aan brandstof nodig. Doordat het gemengd kan worden, kan de boer het in één beweging zonder extra tijd- en brandstofverlies samen met andere producten over zijn gewassen sproeien. Het kunnen mengen met andere producten zorgt er dus voor dat de boer het flexibeler en sneller kan toepassen op zijn gewassen. En dat is nodig. Tegenwoordig moeten boeren immers snel kunnen schakelen omdat de periode waarin de vorming van bloemen en vruchten plaatsvindt, minder voorspelbaar is dan vroeger."

Klopt het dat Aphasol een 100% circulair product is?

4

Aphasol is een circulair product. Een reststroom die anders in verbrandingsovens zou verloren gaan (en in veel landen nog op stortplaatsen terecht komt), wordt gerecycleerd tot een interessant product. Het is immers ontwikkeld uit de R&D activiteiten van de internationale kippenveesverwerker Damaco Group uit Oostrozebeke.

"We ontwikkelen uit kippenresten verschillende producten, zoals additieven voor bio-ethanol, bouwstenen voor hondenbrokken of huidversterkende cosmetica-bestanddelen, maar ons vlaggenschip is Aphasol, een biostimulant ontwikkeld via hydrolyse van de keratine in kippenveren, het hoofdbestanddeel dat we ook terugvinden in haren en nagels. Het is dus een volledig circulair product. We zijn trots op die duurzame werkwijze. Bovendien hebben wij heel veel van onze proeven samen met de telers gedaan om dit product te ontwikkelen. Het is dus een unieke vorm van co-creatie met de land- en tuinbouw", besluit Francis.

Bron: persbericht Aphasol

DRINGEND GEZOCHT

OUDE VRACHTWAGENS • STROOMGROEPEN
LAND- en TUINBOUWTRAKTOREN
JEEPS - BESTELWAGENS • JAPANESE WAGENS
TEL: 0475 73 18 59 ook tijdens het weekend

13724947680

Buitenlandse werknemers inschrijven?

Dat kan vlot én kosteloos bij CM!

CM, Jouw gezondheidsfonds.

Welke activiteiten

Pluk jij mee?

Zomerstudiedag met BBQ

Boerenbond
Meer info via www.vakbladfruit.be/agenda

21
06

Opendeurdag
pcfruit
Meer info volgt.

8 september '24

Fructura

4-5 december '24

de ceuster
HORTI • SPORT • INFRA
vakmanschap loont.

HOU JE GROND IN TOPCONDITIE MET EEN PROFESSIONELE DRAINAGE

Een goed geïnstalleerd drainagenetwerk zorgt ervoor dat je de waterhuishouding van je perceel beter onder controle hebt. Kwaliteitsvol draineren is een kunst en écht specialistenwerk. De Ceuster beschikt hiervoor over gespecialiseerde machines (van 8 tot 20 ton) geschikt voor zowel kleine, middelgrote als grote percelen. **Ook voor het draineren van je fruitplantages hebben wij de ideale machines.** We zijn met onze drainage-activiteiten actief in Horti, Sport, Infra en in de Landbouw.

Meer weten?

UW PARTNER VOOR:

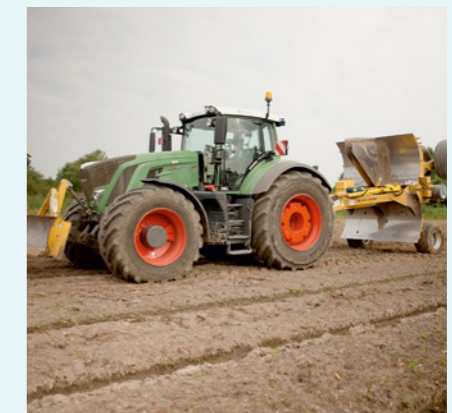
AANLEG VAN BOOMGAARDEN

Download hier de 'bomen planten' fiche:

NIVELLERINGSWERKEN

Download hier de 'nivellering' fiche:

Interesse?
Neem vandaag nog contact op met Geert of Jan op onderstaande gegevens.
Ze helpen je graag verder!

Jan De Roye

+32 (0)479 98 22 04
jdr@deceuster.com

IR. Geert Van Meensel

+32 (0)474 97 90 10
gvm@deceuster.com

deceuster.com

info@deceuster.com

+32 (0)15 31 22 57

Optima Leaf-Fe+

De nieuwe INNOVATIEVE
en EFFECTIEVE ijzer bladmeststof

- Organisch gecomplexeerd voor optimale opname en transport
- Zacht voor het gewas
- Meer bladgroen
- Bewezen betere vruchtkleur

Voor meer informatie contacteer uw
HERMOO-vertegenwoordiger.

by arvesta